

VREDE

No 5 - 11/12/58

TWEEMAANDELIJKS INFORMATIEBULLETIJN
VAN DE BELGISCHE UNIE VOOR DE
VERDEDIGING VAN DE VREDE

PROBLEMEN

VAN VANDAAG

HOE LANG NOG ?

Wanneer ik deze lijnen neerschrijf, is de Oost-West konferentie te Genève begonnen. Konferentie die de mogelijkheid moet onderzoeken van de stopzetting der proefnemingen met atoomwapens .

De dagen die voorafgingen aan deze konferentie hebben nog zoveel experimenten zien gebeuren, dat de graad van radio-aktiviteit over de ganse wereld, weer pijlrecht de hoogte ingegaan is.

In Zweden is de straling tot het achtvoudige gestegen, in Los Angeles is er paniek wegens de radio-aktieve regens, en ook bij ons is er een gevoelige vermeerdering van de gevaarlijke stralingen.

Wat betekent dit ?

WEER ZOVEEL DUIZENDEN WAARVOOR MIZERIE, ZIEKTE EN DOOD DREIGT.

Zo neergeschreven in dit bescheiden tijdschrift, klinkt dit alledaags, meer nog, schijnt het een versleten cliché. Ik voel me machteloos om alles wat gebeurt en dat wij, mensen, laten gebeuren.

In de grote dagbladen zwijgt men over de gevaren die ons bedreigen. Moorden, diefstallen, prinselijke huwelijken, voetbalmatches worden ontleed tot in de kleinste details. Maar de grote moord, de voortdurende moord door de radio-aktiviteit wordt nauwelijks vermeld.

Hooggeplaatste regeringspersonaliteiten spreken met evenveel ernst over het gebruik van taktische atoomwapens als over de vermindering van de boterprijs. Alsof men nog veel boter zal eten, wanneer een van die tuigen doet waartoe het bestemd is : ontploffen.

Ernstige kulturele organisaties met groot moreel gezag bevorderen muziek, letteren en kunsten, maar zwijgen over het atoomgevaar. Maar zelfs een virtuoos kan geen valse noot meer ontlokken aan een gedesintegreerde piano.

Syndikaten die strijden voor de belangen van hun arbeiders, vergeten dat het LEVEN hun grootste belang is.

Vooraanstaande Vlamingen praten dag na dag over het gevaar van verfransing maar vergeten dat één atoombom op Gent de ganse vlaamse kwestie kan oplossen...

Gisteren deelde mij iemand als zijn mening mede dat het terrorisme der Algerijnen de inferioriteit van hun beschaving bewijst ten opzichte van de onze. Alsof het langzaam uitmoorden met atoomexperimenten een bewijs is van een hoogstaande beschaving.

De strijd tegen het gebruik van atoomwapens en tegen de experimenten mag niet alleen de strijd zijn van enkele specialisten; het is de strijd van elke moeder die haar kind wil zien leven, van elke kunstenaar, sportman, arbeider, onderwijzer, intellektueel en politiker.

(vervolg blz. 2)

J. TURF

" V R E D E " - TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT - N° 5 - NOVEMBER-DECEMBER 1958

Jaarabonnement : 20 fr. - Te storten op P.C.R. N° 55.02.I6
van E. VERBEECK - 123, Tarwestraat - Oostende

Het OOSTENDS INITIATIEFKOMITEE TEGEN DE ATOOMPROEFNEMINGEN
EN VOOR INTERNATIONALE SAMENWERKING

verzoekt ons mede te delen dat een

BUITENGEWOON BELANGRIJKE VOORDRACHT

doorgaat op

ZATERDAG 22 NOVEMBER OM 20 U.30

HOTEL "PLACE D'ARMES" -- Wapenplaats -- OOSTENDE
Ingang Brabantstraat

Professor Dr. M. MINNAERT
Hoogleraar aan de Universiteit van Utrecht - Directeur van de
Sterrewacht der Rijks-Universiteit

Zal het woord voeren over het probleem :

" KERNENERGIE : MOGELIJKHEDEN EN GEVAREN "

Ingang kosteloos

Men zegge het voort

Hoe lang nog ? -(Vervolg blz. 1)

Het is niet alleen de strijd van de arbeiders, maar ook van de patroon; het is de strijd van de katholiek en de ongelovige, het is de strijd van Oost en van West. Want ziekte en dood kent geen onderscheid en een atoombom die ontploft is, vergeet terstond haar nationaliteit om zonder onderscheid van geloof, klasse, ras of taal, de kanker in gezonde cellen te brengen en het bloed te doden.

Einstein heeft gezegd : "Een nieuwe manier van denken is nodig, willen we overleven."

Dit betekent voor elkeen van ons de overtuiging dat we ten aanzien van dit probleem al onze vooroordelen en persoonlijke opvattingen opzij moeten schuiven om gezamenlijk de verantwoordelijken van de volkeren te dwingen een einde te stellen aan dit waanzinnig gedoe.

J.T.

ONZ HOOP mag niet bedrogen worden!

Te Genève hebben drie diplomaten aan een tafel plaats genomen :
de HH. TSARAPKIN voor de U.S.S.R., WADSWORTH Jr. voor de Verenigde Staten en
ORMSBY-GORE voor Groot Brittannië.

Deze drie diplomaten zullen zich gedurende meerdere dagen onderhouden
over een probleem dat de ganse mensheid zorgen biedt: het verbod der atoombom-
proefnemingen.

Het is over de toekomst der mensheid dat er gedebatteerd wordt,
daaraan valt niet te twifelen.

De bijzondere wetenschappelijke commissie van de O.V.N. die in de
maand Augustus van dit jaar, geleerden van gans de wereld tot de studie van
het probleem der radioactiviteit samenbracht, verklaarde in haar besluit :

" De radioactieve besmetting van het milieu voortspruitend uit de ontploffing
van kernwapens, draagt er toe bij de intensiteit van de stralingen in de
wereld meer en meer te verhogen, wat nieuwe - en in belangrijke mate onbe-
kende-risikos meebrengt voor de huidige en toekomstige bevolking."

Dat is dus wat te Genève op het spel staat, waarvoor reeds jaren
vredesvrienden in gans de wereld de strijd voeren.

Onze zeer betreurde voorzitter van de Wereldvredeeraad, de geleerde
Frederik JOLIOT-CURIE trok als eerste de aandacht op deze gevaren. Hij verklaar-
de o.a. : "Indien men de proefnemingen niet stopzet zal de concentratie van
radiostrontium zeker bij de volwassenen en vooral bij de kinderen in volle
groei, een waarde bereiken die voldoende is om talrijke beenderkankers en leu-
kemieën te veroorzaken... De stralingdoses waaraan de mensheid blootgesteld
is nemen toe en zijn een bedreiging voor de komende geslachten. "

De 9.235 wetenschapsmensen die de oproep van Nobelprijswinnaar Dr.
Linus PAULING ondertekenden, bevestigden deze verklaring en gaven uiting aan
hun wens de proefnemingen te zien stopzetten.

Niets staat de onderhandelaars meer in de weg. Groot Brittannië en
de Verenigde Staten stellen voor te beginnen met een schorsing der proefne-
mingen voor één jaar, terwijl de U.S.S.R. de onmiddellijke en definitieve stop-
zetting eist, wat door de eerste partijen geweigerd wordt.

Wij menen nochtans dat het hoognodig is en vandaag nog tijd om tot de
volledige schorsing over te gaan. Binnen enkele jaren zullen vijf of zes of
meer kleinere naties kernwapens bezitten. Zal het dan nog mogelijk zijn een
overeenkomst te treffen onder zoveel landen waar het nu met drie zo moeilijk is ?
./.

Het stopzetten der proefnemingen zou ongetwijfeld tevens de weg openstellen naar de verwezenlijking van een atoomvrije zone in Europa en naar algemene ontwapening.

De wereldbevolking zou eindelijk opnieuw onbekommerd de dag van morgen tegemoet zien.

ONDERHANDELAARS VAN GENEVE, ONZE HOOP IS OP U GEVESTIGD !

A.D.

EEN NIEUWE OPROEP VAN PERSONALITEITEN TOT DE
VERTEGENWOORDIGERS DER GROTE DRIE
TE GENEVE

Van uit New York werd door een Nationaal Komitee voor een Gezonde Kernpolitiek, een oproep gericht tot de onderhandelaars van Genève voor de definitieve schorsing der A-proefnemingen.

Onder de eerste ondertekenaars vindt men o.m. de vroegere Sekretaris van de Organisatie der Verenigde Naties, dhr. Trygve LIE, verder Mevr. Eleanor ROOSEVELT, Kamunik COLLINS, de Fisikus Max BORN, Lord Bertrand RUSSEL, de Franse schrijver François MAURIAC, Dr. Albert SCHWEITZER, de Burgemeester van Hirosjima dhr. KAGAWA (Japan) Rev. Martin Luther KING (V.S.), de Dominees H. ROSIER en André TROCME (Frankrijk) Prof. Gunnar MYRDAL (Zweden).

OOK UIT ONS LAND KLINKT DE OPROEP TOT DE ONDERHANDELAAR VAN GENEVE.

De bestaande Initiatiefkomitees in België hebben niet gearzeld zich onmiddellijk achter de oproep der personaliteiten van gans de wereld te scharen.

Delegaties werden gevormd die zich naar Genève begaven en er kontakt namen met de diplomaten der grote naties en de vredesvrienden van andere landen. Maakten van deze delegaties deel uit : Dhr. Jan DUFOUR, Ingenieur, Sekretaris van het Initiatiefkomitee Oostende; de HH. Prof. Dr. VLAYEN en H. D'HONDT, resp. Voorzitter en Sekretaris van het Initiatiefkomitee Gent; Dr. M. DELVIGNE Voorzitter van het Initiatiefkomitee Luik met een sterke delegatie.

Het Oostends Initiatiefkomitee deed een speciale oproep aan de onderhandelaars van Genève die we op de volgende bladzijde afdrukken.

./.

" HET LOT VAN MILJOENEN WEZENS LIGT IN UW HANDEN "

Het Oostends Initiatiefkomitee tegen het Atoomgevaar doet een oproep aan de Vertegenwoordigers van de drie grote mogendheden opdat hun bijeenkomst te Genève zou leiden tot een blijvende verstandhouding tussen alle naties. Hier volgt de tekst van deze oproep.

" Het lot van miljoenen levende wezens ligt in uw handen.

" Gedreven door dezelfde verzuchtingen in vrede te leven op deze aarde heeft de mehsheid al haar hoop in U geplaatst opdat de atoomproefnemingen zouden eindigen.

" Deze proefnemingen onderhouden en verspreiden onder de bevolking van de wereld een atmosfeer van vrees, weinig geschikt voor het opbouwen van een ware vrede, die echter het gevaarlijk spel van de koude oorlog in de hand werkt.

" De wereldgemeenschap, waarvan U de vertolkers zijt, wenst dat een internationale wet de gezondheid van allen, de toekomst van de kinderen zou verzekeren en het vooruitzicht van een atoomoorlog voor altijd zou verdwijnen, zoals de rampen als honger, onrechtvaardigheid en verdrukking zouden moeten uitgeschakeld worden.

" In U is al deze hoop geplaatst.

" U alleen hebt de verantwoordelijkheid om deze edele taak tot een goed einde te brengen. "

Namens het Initiatiefkomitee

de Onder-Voorzitter
(g.) E. LE CHAIT
Ere-Ambassadeur

De Sekretaris
(g) Jan DUFOUR
Ingenieur

De Voorzitter
(g.) A. WAUTERS
Oud-Ambassadeur

HERINNEREN WIJ ONS VOOR
ALTIJD

Herinneren wij ons
Dat,
Van hemeloog,
Uit heerlijke
Zomerse luchten
Een nachtmerrie neerstreek
Door mensen gemaakt.

Herinneren wij ons
De zesde augustus.....
Laten wij geen seconde
De geestenstoet
Van Hirosjima
Vergeten.

Herinneren wij ons
De schuldelozen -
De kreet van ontzetting,
Van bloedenden
Gewonden, verlorenen,
Kinderen die
Om hun moeders
Riepen.....

De panische schreeuw
Der moeders
Die hun kinderen zochten
In rivieren.....
Zij zochten een spoor
Tussen de lijken,
In beenderheuveld
Iets dat
Nog menselijk was
En warm en levend.....

Bewaren wij heugenis
Aan moeders in doodsstrijd,
Met een dood kind
Aan de borst gekneld,
Nog hopende
Dat door een wonder
De zuigeling weer
Zou gaan zuigen.

Houden wij steeds
In ons geheugen
Het schrijen, schreeuwen,
De kreten om water
En hulp.....

Lichamen zwart gezegd,
Versmolten vlees !

Sommigen bewogen
De mond als tot spreken,
Geen geluid kon
Van die gzwollen
Monsterlijk hangende
Tongen komen.....

Waar eens ogen blonken
Stonden nu twee
Bloedige kassen;
Eens waren het armen,
Nu geschroeiide stompen,
Af en aan slingerend
In zwiigende gruweltaal,
Geschenk van d'Atoombom.....

Wij, hier samen, weten het nog;
Droog nu de tranen;
Want elke traan
Die vergoten is,
Moge hij dienen
Als een hechte zuil
Van kracht
Om de schijnbare macht
Van Mensheids beulen
te verpletteren - :
Atoomwapens
En de waterstofschrik.

Anna FUJIKAWA.

S P R O K K E L I N G E N

OOK IN BELGIE STIJGT DE ONRUST OM DE GEVOLGEN VAN DE ATOOMPROEVEN

Het stilzwijgen der gezaghebbende kringen over de gevaren der proefnemen kan niet beletten dat het besef van het gevaar steeds groter wordt.

Protesten nemen toe, maar uit wat volgt wordt aangetoond dat de aktie meer en meer moet en kan samsengebundeld worden.

In een reeks landen werd dezer dagen een opiniepeiling georganiseerd waaruit duidelijk blijkt dat mensen die er vroeger onverschillig voor waren, vandaag dit gevaar in zijn volle omvang zien. Dit bewijst het nut en de noodzaak van onze aktie.

Zie hier de uitslagen van het onderzoek :

Landen	Einde 1957			Einde 1958		
	Ja	Neen	Zonder op.	Ja	Neen	Zonder op.
Engeland	43 t.h.	32 t.h.	25 t.h.	54 t.h.	27 t.h.	19 t.h.
Noorwegen	76 t.h.	6 t.h.	18 t.h.	84 t.h.	5 t.h.	11 t.h.
Australië	46 "	30 "	24 "	57 "	18 "	23 "
Oostenrijk	67 "	19 "	14 "	78 "	6 "	16 "
Brazilië	55 "	25 "	20 "	60 "	18 "	22 "
Japan	76 "	5 "	19 "	78 "	3 "	19 "
W.Duitsl.	60 "	16 "	24 "	64 "	10 "	26 "
België	60 "	15 "	25 "	71 "	5 "	24 "

Op de vraag of de proeven met H bommen ja dan neen gevaarlijk zouden zijn voor de komende generaties, antwoordden in :

Venezuela : 84 t.h. JA
Mexiko : 75 " "
Argentine : 71 " "
Columbia : 62 " "

Deze uitslagen bewijzen dat de volkeren meer en meer beseffen wat er aan de hand is ondanks alle inspanningen vanwege de staatsmannen om deze levenskwesitie over het hoofd te zien.

Een steeds sterkere protestaktie zal hen kunnen dwingen hun verantwoordelijkheden op te nemen.

" DIEGENE DIE NIET HOOPT EEN DUURZAME VREDE TE KUNNEN OPBOUWEN
OF DIE, ER AAN GELOVEND, NIET DE MOED HEEFT AKTIEF ERVOOR TE HANDELEN,
DEZE IS RIJP VOOR DE KATASTROOF. "

A. EINSTEIN.

EEN BRIEF VAN Dr. ALBERT SCHWEITZER

aan Baron A. ALLARD

over zijn boek

VREDE OF ATOOMOORLOG"

Lambaréné - Gabon 7.7.1958,

Hij in te spannen " Sedert 1928 met Albert Einstein bevriend zijnde, ben ik er toe gekomen/het atoomgevaar door de mensen te doen beseffen, want ik was ten zeerste onder de indruk van de angst welke Einstein ondervond wegens het bestaan der atoombom. En ondanks al zijn inspanningen kon hij de wereld niet doen in welke toestand deze zich bevind. Hij is dan ook gestorven zonder de minste hoop. Toen heb ik, samen met nog anderen, zijn strijd voort te zetten om de waarheid kenbaar te maken... besloten

" ... In de oproepen voor Vrede of atoomoorlog wil ik doen inzien dat de atoom- en kernwapens in flagrante tegenspraak zijn met het mensenrecht (internationaal recht) dat de betrekkingen onder de volkeren in de wereld regelt. En dit door het feit dat hun uitwerking niet kan begrensd worden. Alleen reeds de proefnemingen met deze wapens in vreedestijd hebben schadelijke gevolgen voor de volkeren van gans de wereld. Ik geloof dus dat men in de strijd tegen de atoomwapens in de eerste plaats dit rechtskundig argument moet aanwenden.

" Dat moet het ordewoord worden van de ganse beweging. Met dit argument zullen alle naties ertoe bewogen kunnen worden zich bij de beweging aan te sluiten. Want elk van hen houdt aan haar rechten.

" Om het verzet der atoomnaties te breken zijn wij verplicht een openbare wereldopinie te scheppen tegen hen. Dat kunnen wij slechts door een kwestie van recht te doen gelden waaraan gelijk welk volk gevoelig is. Om hun eensgezindheid over een zaak te bekomen moet men iets eenvoudigs en stevigs hebben. En aan de atoomnaties moet men voor alles de kwestie stellen : "Met welk recht brengt gij onzijdige volkeren in gevaar en dit zelfs reeds in vreedestijd ?"

" En het zal hen moeilijk vallen een antwoord te vinden. Zij zullen niet kunnen weerleggen dat de atoomwapens rechtstreeks tegen het mensenrecht indruisen.

haar
" En zij zullen / autoriteit niet aan het wankelen kunnen brengen, want het beetje orde dat nog heerst in deze wereld hebben wij nog te danken aan wat er van het mensenrecht overblijft. In de drie oproepen van Oslo geef ik als hoofdargument dat de atoomwapens het mensenrecht gewoon met de voeten treden en leg de stevige basis voor de strijd ertegen. Om deze reden acht ik het dan ook van belang dat mijn uiteenzetting zowat overal verspreid wordt. Japan en India beginnen zich reeds van het rechtskundig argument te bedienen in de O.V.N. om de Verenigde Staten ertoe te brengen hun kernproefnemingen in de Stille Oceaan te staken. Men had dit van bij het begin moeten doen..."

"... Ik heb de moed deze brief tot u te richten, omdat wij metgezellen zijn in de strijd voor het bestaan der mensheid, bedreigd door de koppigheid van enkele politiciers die zich blind gebaren voor de tekenen des tijds."

(g.) Albert SCHWEITZER

"Paix ou Guerre Atomique" door A. Schweitzer - Uitg. Albin Michel, prijs 30 fr.